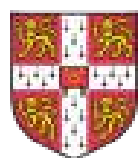

Cambridge Journal of Education and Science

No.2. (14), July-December, 2015

“Cambridge University Press”
2015

UNIVERSITY OF
CAMBRIDGE

Cambridge Journal of Education and Science

No.2. (14), July-December, 2015

VOLUME V

“Cambridge University Press”

2015

Cambridge Journal of Education and Science, 2015, № 2(14), (July-December). Volume V. "Cambridge University Press", 2015. - 422 p.

Proceedings of the Journal are located in the **Databases Scopus**.

Source Normalized Impact per Paper (SNIP): 5.275

SCImago Journal Rank (SJR): 5.347

Editor-in-Chief: Prof. Ella Brown, D. Hum. Litt. (UK)

Executive Editor: Prof. Jesse Hyland, D. Litt. et Phil. (UK)

Technical Editors: Julia Mills, Eva Collins (UK)

Editors:

Prof. Sheila Harbor, Psy. D. (UK)
Prof. Amanda Howard, Psy. D. (UK)
Prof. Preston Smith, Ed. D. (UK)
Prof. David Pearson, D. F. (UK)
Prof. Jimmy Lithgow, D. B. A. (UK)
Prof. Jeffrey Stevenson, Psy. D. (UK)
Prof. James Carpenter, D. Tech. (UK)
Prof. Lauren Robinson, D. G. S. (UK)
Prof. Adam Heigl, D. I. T. (UK)
Prof. Julia Berger, D. Phil. (UK)
Prof. Michael Hiller, D. Litt. (USA)
Prof. Susan Gould, D. Litt. (UK)
Prof. James Hunter, D. S. Sc. (UK)
Prof. Sarah Baker, D. A. (UK)
Prof. Jessica Walker, D. S. Sc. (UK)
Prof. Henry Lennox, D. Hum. Litt. (USA)
Prof. Jonathan Lucas, D. Litt. et Phil. (UK)
Prof. Adelaide Field, D. S. Sc. (New Zealand)
Prof. Christian Mills, D. G. S. (Australia)
Prof. Richard Coventry, D. Sc. (Australia)
Prof. Eva Galan, D. F. A. (France)
Prof. Patrice Lande, D. S. Sc. (France)
Prof. Sophie Holden S. J. D. (Canada)
Prof. Richard Martin, D. S. Sc. (Canada)
Prof. Philip Rice, D. I. T. (Canada)
Prof. Denis Cumming, Ed. D. (UK)
Prof. Anna Hay, Ed. D. (Canada)
Prof. Abigail Lesser, Ed. D. (Canada)
Prof. Joshua Savage, D. M. Sc. (UK)
Prof. Michel River, Psy. D. (New Zealand)
Prof. Emma Allen, Ed. D. (Australia)
Prof. David Lim, D. Sc. (Australia)
Prof. Lance Hagen, D. M. Sc. (UK)
Prof. Charles Winger, D. E. Sc. (UK)
Prof. Daniel Varney, D. E. Sc. (UK)
Prof. Peter Shield, D. Tech. (USA)
Prof. Jonathan Baxley, D. C. S. (UK)
Prof. Glenn Richardson, D. Sc. (UK)
Prof. Jane Walsh, D. C. S. (UK)
Prof. Kevin Rothman, D. Env. (UK)
Prof. Vincent Howard, D. I. T. (UK)

ISSN: 0305-7640

© "Cambridge University Press", 2015

© University of Cambridge, 2015

Economics

Alexandros M. Goulielmos, Evi Plomaritou

The Shipping Marketing Strategies within the Framework of Complexity Theory.....185

T.K. Yao, E.K. Kouadio, M-S. Oga, O. Fouché, T. Lasm, C. Pernelle

**Contribution of Major Ions in Identifying of Groundwater Flow in Dense Vegetation Cover Area:
Case of Sassandra Watershed (South-Western Côte d'Ivoire).....205**

Paul O. Udofot, John O. Udoidem

**Issues in the Management of the Supply-side Financing of Micro, Small and Medium Enterprises (MSMEs)
in Nigeria.....225**

Ayshe Avdikova

Universal criteria for determining social policy model.....240

Anastasiya Trushyna, Marina Yermolayeva

Monitoring costs as a method of enterprise management.....252

Natalia Kaschena, Hanna Chmil

**The capital of the enterprise as an object of accounting and analysis:
the substance and subcategories.....258**

Victoria Grosul, Olga Rachkovan

"Adaptation of the enterprise": Theoretical understanding of its essence.....265

Sergey Cheverda, Victoriya Shapovalova, Bogdan Kutz

Imitation modeling of tax revenue as a marker of social and economic evolution of country and region.....274

Elena Syrtsova, Olga Tokmakova

**Development and implementation of e-learning system at high school:
Vyatka State University experience.....287**

Adigam Barlybaev, Ural Barlybaev, Firuza Barlybaeva, Guzel Ahmetgaleeva

**Ethical standards as a factor in economic development: the concept of implicit regulator
of economic activity.....295**

Ihor Osaulenko

Transformation of regional project-oriented structures.....302

Naira Gevorgyan, Gagik E. Galikyan

**Problems of quality management senior Education in Armenia in the context
of modern educational trends.....309**

Natalia Kozitska, Hataliia Havrylenko

Management Accounting and Internal Economic Monitoring of Production Processes..... 321

Natalia Shchegoleva

BRICS: foundations of a new financial architecture.....329

I.P. Petruk

The methodical going near the estimation of effectiveness of antikrizovy management a national economy....336

E.I. Pozubenkova, P.S. Pozubenkov

Innovation by small businesses in Russia.....343

Sanjarbek Babahodjayev

Financial Investment in the Republic of Uzbekistan: Concept, Objectives, Accounting and Reporting.....350

Doniyor Saidov, Shakhlo Davirova, Amaliya Zarefova

Analysis of web sites of commercial banks.....356

Natalia Kozitska,

*Pervomaysk Polytechnic Institute National University of Shipbuilding named
after Admiral Makarov, Senior Teacher, Candidate of Economic Sciences,
Engineering and Economic Faculty,*

Hataliia Havrylenko,

*Pervomaysk Polytechnic Institute National University of Shipbuilding named
after Admiral Makarov, Senior Teacher, Candidate of Economic Sciences,
Engineering and Economic Faculty*

Management Accounting and Internal Economic Monitoring of Production Processes

Annotation: The article is devoted to the matters of management accounting and internal economic monitoring of the production processes of the enterprise. The article deals with the main problems of organization of the management accounting and internal economic monitoring of the production processes and the methods of their elimination.

Keywords: accounting, effectiveness, management accounting, internal economic monitoring, production process.

Наталія Козіцька,

*Первомайський політехнічний інститут НУК імені адмірала Макарова,
старший викладач, кандидат економічних наук,
інженерно-економічний факультет,*

Наталія Гавриленко,

*Первомайський політехнічний інститут
НУК імені адмірала Макарова, старший викладач,
кандидат економічних наук, інженерно-економічний факультет*

***Управлінський облік
та внутрішньогосподарський контроль
виробничих процесів***

Анотація: Стаття присвячена питанням управлінського обліку та внутрішньогосподарського контролю виробничих процесів підприємства. В публікації розглядаються основні проблеми організації управлінського обліку та внутрішньогосподарського контролю виробничих процесів та шляхи їх усунення.

Ключові слова: бухгалтерський облік, ефективність, управлінський облік, внутрішньогосподарський контроль, виробничий процес.

Основою господарської діяльності будь-якого підприємства є виробничі процеси, які функціонують в результаті взаємодії процесів праці та природних процесів, які спрямовані на виготовлення запланованої продукції для задоволення потреб споживачів. В умовах ринкової економіки система управлінського обліку та внутрішньогосподарського контролю виробничих процесів є невід'ємною частиною виробничого процесу. Саме цим пояснюється вибір тематики дослідження та її актуальність.

В даний час багато питань щодо можливостей освоєння управлінського обліку і внутрішньогосподарського контролю виробничих процесів в промислових організаціях не вирішені. У вітчизняній практиці освоєння управлінського обліку пов'язано не тільки з його вивченням і адаптацією в сформованих умовах підприємницької діяльності, а й законодавчим закріпленням можливості самостійно створювати не регламентовану державою систему внутрішньо-виробничого обліку.

Питанням становлення і розвитку управлінського обліку та внутрішньогосподарського контролю присвячені праці таких іноземних вчених, як А. Апчерча, Е. Аткинсона, Р. Банкера, К. Друрі, Р. Каплана, Б. Нідлза, Ж. Рішара, Дж. Фостера, Д. Хана, Ч.Т. Хорнгрена, Р. Ентоні та інших, а також роботи вітчизняних фахівців: Ф.Ф. Бутинця, С.Ф. Голова, Л.В. Нападовської, В.В. Сопка, М.С. Пушкаря, Є.В. Калюги.

Незважаючи на достатню розробленість основних положень управлінського обліку і внутрішнього контролю все ще існують невирішені питання. Необхідність ведення управлінського обліку та створення системи внутрішнього контролю виробничих процесів і досі залишаються актуальною проблемою.

В умовах планової економіки система бухгалтерського обліку була обумовлена суспільним характером власності та потребами державного управління.

Система контролю, яка існує нині виявляла значні недоліки і відхилення від встановлених моделей господарювання. Зміна системи суспільних відносин, правового середовища, уніфікація вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку, гармонізація з міжнародними стандартами фінансової звітності, змінили запити користувачів інформації та визначили необхідність реформування бухгалтерського обліку. Основними цілями проведених реформ є активізація промислових виробництв, розробка та впровадження інновацій, розвиток малого та середнього бізнесу. Кожне підприємство для визначення стратегії розвитку, підвищення фінансової ефективності, а також прийняття обґрунтованих управлінських рішень повинне впровадити систему управлінського обліку, яка представляє необхідну інформацію для формування внутрішньої звітності та контролю за ресурсами, їх збереженням і раціональним використанням. Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» передбачено, що підприємство самостійно розробляє систему та форми внутрішньогосподарського обліку, звітності й контролю господарських операцій з метою обробки та підготовки інформації про діяльність підприємства для внутрішніх користувачів [1].

Вибір конкретних форм і методів організації управлінського обліку на промисловому підприємстві залежить як від економічних, юридичних, організаційних, техніко-технологічних та інших факторів, так і від компетентності керівників, їх потреб в тій чи іншій управлінській інформації. Управлінська звітність не обмежена у виборі форм, методів і правил, оскільки розробляється самим підприємством з урахуванням специфіки його діяльності [2, с. 389]. Подальше вдосконалення системи управлінського обліку виробничих процесів обумовлює можливість і необхідність нових наукових пошуків.

Формування інформації для цілей ефективного управління виробничими процесами на стадіях постачальницько-заготівельної, виробничої і фінансово-збутової діяльності, створення дієвого механізму функціонування, забезпечення взаємозв'язків між внутрішньовиробничими структурами з досить високим ступенем самостійності має суттєве значення за умови їх участі у питаннях забезпечення виробничої діяльності та зацікавленості у формуванні кінцевих результатів. Подібний підхід забезпечує формування гнучкого механізму внутрішньогосподарських відносин.

Основними завданнями впровадження системи управлінського обліку в виробничі процеси є: оперативне планування процесів виробництва; оптимізація витрат; ефективне управління цехами дільницями, бригадами; інтеграція з різними інформаційними системами для прискорення взаємодії та роботи з центрами відповідальності.

В даний час невідповідність функцій обліково-інформаційної системи промислового підприємства цілям управління полягає в тому, що немає міцного зв'язку і взаємодії облікових служб з системою керівництва та управління. Це пояснюється, насамперед, відсутністю чітко сформульованих запитів і вимог системи управління до наданої облікової інформації, недостатністю оперативної, аналітичної інформації яка надається для цілей управління, превалюванням в системі рахівництва на підприємстві простої, універсальної бухгалтерії. Причиною тут є відсутність галузевих методик і рекомендацій регулювання облікової практики відповідно до вимог ринку, а також не своєчасне використання всіх можливостей переорієнтації обліку на потреби управління.

Система управлінського обліку повинна охоплювати всі структурні одиниці промислового підприємства і не повинна бути обмежена виключно фінансово-економічною службою. Для досягнення позитивних результатів організацію управлінського обліку виробничих процесів доцільно здійснювати в кілька етапів: 1. Вибір стратегії; 2. Моделювання виробничої структури підприємства; 3. Розробка системи економічних показників; 4. Рейтинговий аналіз якісних і кількісних показників виробничих підрозділів - центрів відповідальності; 5. Розробка методів управлінського обліку витрат і калькулювання собівартості; 6. Розробка форм управлінської звітності по кожному виробничому процесу; 7. Розробка системи внутрішнього контролю; 8. Розробка внутрішніх положень і інструкцій; 9. Призначення виконавців і відповідальних; 10. Аналіз отриманих результатів.

Побудова системи управлінського обліку полягає в моделюванні фінансової структури, яка повинна бути чітко структурована, здатна генерувати своєчасну і достовірну звітність. Отже, завданням звітності стає така оцінка організації, яка характеризує здатність приросту. Здатність приросту підприємства доцільно аналізувати за допомогою виділення окремих об'єктів, таких як центри відповідальності. Створення центрів відповідальності багато в чому залежить від організаційної та виробничої структури. У зв'язку з даним поділом структури підприємства вносяться корективи і в макет внутрішньої звітності.

Формування багатьох економічних показників обумовлено узгодженням і скоординованістю організації управлінського обліку виробничих процесів. Основний об'єкт інформативності управлінського обліку - витрати на виробництво продукції. Рівень витрат є критерієм використання ефективних або неефективних інформаційних форм і методів господарювання, він обумовлений виробничими відносинами, які склалися на підприємстві. Таким чином, інформація про рівень витрат на виробництво повинна визначати рівень цін і прибутковості підприємницької діяльності. Сукупність виробничих витрат формує поняття «показник собівартості». Собівартість продукції репрезентує дані про витрати, безпосередньо пов'язані з її виробництвом, обумовлені технологією та організацією промислового виробництва, дані про витрати на управління та вдосконалення технології та організації виробництва, підвищення якості, надійності, довговічності.

Будь-яка виробнича діяльність неможлива без своєчасної аргументованої інформації про обсяг витрат, собівартості продукції. З одного боку, достовірно обчислений показник собівартості забезпечує правильність формування основного оціночного показника діяльності промислового підприємства - прибутку, з іншого - розрахований як різниця між сумою понесених витрат та отриманих доходів, показник прибутку є базою визначення податку на прибуток.

При цьому ефективний контроль за кожним видом продукції, по кожній операції, по кожному центру відповідальності зазвичай досягається шляхом оперативного порівняння фактичних витрат з нормативними по відхиленням. Відхилення здатні встановити місця їх виникнення, визначити відповідальних осіб і ступінь їх відповідальності.

Створення ефективної системи управлінського обліку виробничих процесів вимагає реорганізації як облікових форм і реєстрів, які обслуговують окремі процеси, так і фінансових потоків, що мають важливе інформаційне значення. Проте, оскільки система добре налагодженого управлінського обліку за витратами являє собою складний механізм зв'язків, відносин і дій менеджерів різного рівня діяльності, організація управлінського обліку вимагає врахування особливостей створення та використання його даних. Це питання ефективного управління виробництвом, фінансами, економічними зв'язками і відносинами, ця умова самого існування промислового підприємства в умовах ринку.

Останнім часом в Україні спостерігається проведення низки економічних реформ, відповідно яких змінюються як внутрішні, так і зовнішні умови діяльності

підприємств, що призводить до проблеми побудови управлінського обліку. Ускладнення системи управління вимагає появи нових форм контролю, які б підвищували ефективність господарської діяльності, сприяли б виявленню та запобіганню навмисних і випадкових помилок у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємств, а також створювали б умови для збереження матеріальних ресурсів підприємства.

Однією з неодмінних складових ефективного управління підприємством є функція внутрішньогосподарського контролю. Внутрішньогосподарський контроль дає змогу суб'єкту управління регулярно отримувати інформацію про стан справ у керованій системі, на основі чого він приймає управлінські рішення, спрямовані або на закріплення досягнутого успіху, або на усунення причин, що перешкоджають його досягненню.

Більшість науковців стверджують, що контроль – це одна з функцій управління виробництвом, яка має аналітичний характер. Під час її виконання здійснюється спостереження за ходом виробничих процесів і дотриманням виробничої програми, порівнюються величини та значення параметрів, що контролюються за заданою програмою, фіксуються результати порівняння у зручній для використання формі. Як функція управління він допомагає своєчасно відреагувати на негативні фактори, що знижують ефективність виробництва та стають перешкодою на шляху досягнення визначеної мети.

Однією з проблем ефективного функціонування внутрішньогосподарського контролю на вітчизняних підприємствах є відсутність нормативно-правового документу, який регулював би організаційні та методичні засади внутрішньогосподарського контролю. Відповідно, контроль на підприємствах функціонує без існування базового документа, який би визначав основні терміни, розмежовував цілі, завдання і функції, чітко виділяв і регулював порядок взаємовідносин між суб'єктами та об'єктами контролю, а також регламентував відповідальність та незалежність уповноважених посадових осіб. Норми діючих законів і нормативних актів не завжди узгоджуються між собою. Інструкції та Методичні рекомендації найчастіше розробляються стосовно ведення бухгалтерського обліку, з урахуванням галузевих особливостей підприємств і зовсім не торкаються норм внутрішньогосподарського контролю, в крайньому випадку охоплюють лише окремі його аспекти.

Загальні поняття контролю не можливо застосовувати однаково для будь-якого об'єкта. Відповідно, серед науковців, відокремилася нова актуальна проблема, вирішенням якої є впровадження системи внутрішньогосподарського контролю на підприємствах України, відносно об'єктів, що контролюються.

Під системою контролю виробничих процесів в умовах розвитку ринкових відносин слід розуміти сукупність взаємопов'язаних елементів, таких, як науковий пошук, проектування, розробка технологій, підготовка виробництва, основне виробництво, реалізація продукції і маркетинговий пошук. Система контролю виробничих процесів призначена оцінювати ефективність виконання всіх етапів циклу створення і реалізації продукції з метою забезпечення її конкурентоспроможності на світовому ринку [3].

Ефективна та раціональна діяльність господарюючого суб'єкта у більшості випадків досягається за умови існування раціонально-організованої цілісної системи внутрішньогосподарського контролю цього ж господарюючого суб'єкта.

Тобто, створена на підприємстві система контролю виробничих процесів повинна забезпечувати певний рівень якості продукції, який задовольняв би споживача, гарантував виконання замовлень у встановлені терміни й на належному рівні. Вона має стати одним із найдієвіших об'єктивних методів підвищення ефективності виробництва. Оскільки ця система повною мірою має бути задіяною в процесі управління виробництвом, цілком виправдано віднести її до керуючої системи.

Але слід обов'язково врахувати, що ефективність організації внутрішньогосподарського контролю залежить від інтересів його власників та від розуміння важливості його проведення.

У практиці управління більшості вітчизняних підприємств відсутня цілісна система економічного контролю, яка б охоплювала весь комплекс підконтрольних об'єктів, що стало причиною недосконалої організації та методики контролю на підприємствах, а то й його відсутності взагалі.

Тому, вкрай актуальним на сьогодні постає питання впровадження ефективно-функціонуючої системи внутрішньогосподарського контролю виробничих процесів в діяльність підприємств, побудованої з урахуванням ряду факторів та специфічних принципів.

Серед факторів, що мають безпосередній вплив на організацію внутрішньогосподарського контролю виробничих процесів, виокремимо такі: організаційно-правова форма підприємства, галузева приналежність, масштаби і види діяльності підприємства, масштаби виробництва, ресурсне забезпечення, кількість і неоднорідність місця розташування підприємств-постачальників сировини, ставлення керівництва до необхідності проведення внутрішньогосподарського контролю виробничих процесів, рівень компетентності кадрового складу тощо.

Отже, проведені дослідження показали, що управлінський облік і внутрішньогосподарський контроль виробничих процесів слід розглядати як складну, і водночас невід'ємну ділянку роботи підприємства, яка заслуговує на значну увагу з боку управлінського персоналу, так як сприяє підвищенню їх ефективності і якості роботи. Раціонально організовані самим підприємством управлінський облік і внутрішньогосподарський контроль виробничих процесів дозволять забезпечити реалізацію управлінських рішень у сфері управління виробничими процесами, з метою досягнення стратегічних цілей і попередження кризових ситуацій, які можуть призвести підприємство до банкрутства.

Список літератури:

1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
2. Атамас П.Й. Управлінський облік: 2-ге вид. Навч. посібник / П.Й. Атамас. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
3. Комарницький Б.М. Системи контролю виробничих процесів в ринкових умовах. – Електронний ресурс. – Режим доступу: www.essuir.sumdu.edu.ua.